



STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA VÝTVARNÁ VÝCHOVA OSZB135

Studijní program: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání –

maior [OB2VV20MA](#) / minor [OB2VV20MI](#)

Studium: bakalářské

Státní závěrečná zkouška (dále jen SZZ) i její klasifikace se koná v souladu se Studijním a zkušebním řádem Univerzity Karlovy, Pedagogické fakulty, článek 9 a příslušným opatřením děkana fakulty.

Integrovaná ústní zkouška se skládá ze dvou oblastí:

A) Teorie a dějiny výtvarné kultury (15 min)

B) Výtvarná teorie a vzdělávání (15 min)

Studenti si vylosují jeden okruh z oblasti (A) a jeden okruh z oblasti (B). Výklad z Teorie a dějin výtvarné kultury (A) podloží souborem tzv. vizuálních opor, který si přinesou na USB disku. Jedná se o soubor obrazů bez popisků a dalších informací. Výklad z Výtvarné teorie a vzdělávání (B) dokumentují ukázkami z Podpůrného portfolia.

Odpovědi studentů klasifikuje komise v neveřejném jednání. Integrovaná zkouška je hodnocena jednou společnou známkou.

Podpůrné portfolio

Stojí na dokumentaci vlastní reflektované autorské tvorby studenta, která vzniká v kurzech umělecké tvorby. Portfolio obsahuje také dokumentaci z absolvovaných praxí, seznam literatury zpracovaný dle bibliografické normy a seznam navštívených výstav. Portfolio student předkládá náležitě graficky upravené v elektronické nebo fyzické podobě.

Na SZZ se studenti připravují 20 minut. Písemná příprava je součástí klasifikace a odevzdává se komisi.

MgA. Pavla Gajdošíková, Ph.D.
garantka studijního programu



A) Teorie a dějiny výtvarné kultury

Okruhy jsou formulované široce, aby studenti mohli prezentovat autorský, originální výběr ukázek, který ilustruje jejich uvažování o tématu. Výklad musí být pevně zakotven ve faktických znalostech, souvislosti jsou doloženy příklady. Student doprovází každý okruh vlastní sérií vybraných děl nebo autorů (tzv. vizuální opory). Vylosovaný okruh prezentuje student s oporou v Podpůrném portfoliu.

Okruhy k tematické oblasti A

1. Obraz člověka

Charakterizujte různé způsoby zobrazení lidské postavy v historických obdobích a představte tyto charakteristiky v kulturních, společenských, filosofických a historických souvislostech.

Vývoj zobrazení lidské postavy od počátku do současnosti. Komparace různých přístupů typických pro jednotlivá období (pravěk, starověk, antický svět, křesťanské umění středověku, renesance, baroko, klasicismus, figurální tendence v moderním a současném umění). Lidská postava jako základní motiv euroamerického vizuálního umění a jako obraz postavení člověka ve světě a společnosti. Fragmentace těla, tělo jako projekční plocha pohyblivé identity, auto(bio)grafie.

Vizuální opory: Vybraná pravěká a středověká díla (Ženská hlavička; Kouzelník s ptačí maskou; Sběrači medu; Věstonická Venuše; Willendorfská Venuše; Achnaton a Nefertiti; kúros, koré); Polykleitos; Praxitelés; Láokoón; Donatello; Michelangelo Buonarroti; Giorgione; Raffael Santi; Peter Paul Rubens; Rembrandt van Rijn; Diego Velázquez; Matyáš Bernard Braun; Alberto Giacometti, Henry Moore; Francis Bacon; Louise Bourgeois; Alina Szapocznikow; Adriena Šimotová; Eva Kmentová; Jiří Sopko; Karel Nepraš; Veronika Šrek Bromová; Erika Bornová; Adéla Součková; Eva Kořátková atd.

2. Proměny moderního sochařství

Charakterizujte proměny moderního sochařství, představte je v kulturních, společenských, filosofických a historických souvislostech.

Proměny sochařství od přelomu 19. a 20. století (do 60. let). Významné osobnosti a přelomová díla. Směrování od sochařství a plastiky směrem k objektu a zpět. Propisování soudobých uměleckých směrů a tendencí do sochařského tvaru – kubismus, expresionismus, konstruktivismus, dadaismus, surrealismus, nová věcnost, nový realismus, socialistický realismus, minimalismus, atd. Vysvětlete pojmy skulptura, plastika, objekt, kinetický objekt, uveďte příklady.

Vizuální opory: August Rodin; Josef Václav Myslbek; Otto Gutfreund; Constantin Brancusi; Alexander Archipenko; Alberto Giacometti; Marcel Duchamp; Alexander Calder; Zdeněk Pešánek; Hans Arp; Meret Oppenheim; Ladislav Zív; Vincent Makovský; Hana Wichterlová; Zdena Fibichová; Eva Kmentová atd.

3. Barva

Charakterizujte různé přístupy a pohledy na barvu, představte je v kulturních, společenských, filosofických a historických souvislostech.

Význam barvy v tvorbě i v percepci výtvarného umění. Barva jako symbol (symbolická hodnota barvy v různých epochách), barva jako hmota, jako fyzikální veličina, simultánní kontrast, barva na pomezí umění, vědy a designu, jako nositel významu a konstituční faktor obrazového prostoru, konceptuální



přístup k barvě. Praktická dimenze práce s barvou a její vliv na výsledný artefakt. Nauka o barvách – základní termíny, základní prameny. Barva ve filmu, fotografii a digitálních médiích.

Vizuální opory: Mramorová antická socha (kopie dle bronzu); Madona ze Zbraslavi; El Greco; Vincent van Gogh; Paul Gauguin; André Derain; Henri Matisse; Sonia a Robert Delaunay; Pablo Picasso (monochromatická kubistická malba); Yves Klein; Mark Rothko; Carsten Nicolai; Jan Jedlička; František Skála; Olafur Eliasson; Wolfgang Tillmans; Gergory Crewdson; Jiří Thýn atd.

4. Exprese a expresivita

Vysvětlíte pojmy exprese a expresivita, charakterizujte expresivní vyjadřovací prostředky v různých epochách v kulturních, společenských, filosofických a historických souvislostech.

Expresie a expresivita v oblasti výtvarného umění, její formy, projevy. Expresivita v manýrismu, baroku, 1. pol. 20. stol. Expresivita jako významná kvalita a charakteristika části avantgardních směrů. Předchůdci expresionismu, německý expresionismus, abstraktní expresionismus – společné průsečíky, rozdíly. Expresivita ve filmu. Expresivita jako stále aktuální kvalita v současném umění, charakteristika autora a jeho díla podle vlastního výběru.

Vizuální opory: Vincent van Gogh; Edvard Munch; James Ensor; Ernst Ludwig Kirchner; Emil Nolde; Emil Filla; Egon Schiele; Francis Bacon; Jackson Pollock; Lee Krasner; Robert Motherwell; Karl Appel; Georg Baselitz; Anselm Kiefer; Lucian Freud; Marlene Dumas; Maria Lassnig; Pavla Malinová; Michael Rittstein; Josef Bolf; Jakub Špaňhel atd.

5. Vztah mezi zrakem a ostatními smysly v umění

Charakterizujte proměny vizuálního vnímání, konvence vnímání i zobrazování.

Vizuální zkušenost jako hlavní nástroj vnímání výtvarného umění. Mimesis, mimetická a nemimetická umění. Iluzivní malba a zrakové klamy. Pojetí vizuální zkušenosti v impresionismu a její vliv na proměnu umělecké formy. Nahrazení zobrazivého přístupu konceptuálními tendencemi – kubismus a jeho předchůdci, orfismus, ad. Role zrakové zkušenosti v op-artu. Vztah mezi zrakem a ostatními smysly – zrak a hmat, zrak a sluch, synestézie a transkripce. Zapojení smyslů v aktuálních podobách umění – digitální a time-based média, instalace, performance.

Vizuální opory: Jan Van Eyck; Jan Vermeer; Diego Velázquez; Rembrandt van Rijn; John Constable; William Turner; Édouard Manet; Claude Monet; Paul Cézanne; Wassily Kandinsky; Georges Braque; Victor Vasarely; Allan Kaprow; Bridget Riley; Olga Karlíková; Milan Grygar; Inge Kosková; Michal Kindernay; Jan Švankmajer; Milan Knížák; Olafur Eliason; Peter Greenway atd.

6. Prostor a objem v architektuře a v umění

Charakterizujte proměny architektury ve společenských a historických souvislostech vybraných epoch a stylů. Popište vývoj zobrazení prostoru a objemu v umění od pravěku do současnosti. Propojení umění a architektury demonstřujte na vybraných příkladech.

Nejstarší podoby a funkce architektury, její proměny. Iluzivní a neiluzivní výtvarný projev, perspektiva a její různá pojetí v dobových a společenských kontextech. Počátky modernistického myšlení o obrazovém prostoru. Principy objemu a prostoru v progresivních trendech od 19. století po současnost. Prostor v minimalismu a land artu. Environment jako nové umělecké médium. Prostor v rámci nových a digitálních médií.



Vizuální opory: sakrální a profánní stavby v různých kulturách a lokalitách; jeskynní malby; egyptská malba; Mladík, oblékající si zbroj; Héraklés hodující na Olympu; Mistr Vyšebrodský; Mistr Třeboňský; Giotto di Bondone; Andrea Mantegna; Caravaggio; Paul Cézanne; Georges Braque; Vladimír Tatlin; Juan Gris; Emil Filla; Bohumil Kubišta; Josef Gočár; Dan Flavin; Allan Kaprow; Robert Rauschenberg; Richard Serra; Rachel Whiteread; Daniela Vinopalová; Jiří Příhoda; Anish Kapoor; Olafur Eliasson; Matěj Smetana atd.

7. Vývoj a principy nezobrazivého umění

Charakterizujte principy nezobrazivého umění, vysvětlete jeho kořeny a vznik nezobrazivého tvaru. Na příkladech vysvětlete pojmy figurativnost, nefigurativní umění a abstrakce.

Základní charakteristika díla V. Kandinského, F. Kupky, P. Mondriana, K. Maleviče z hlediska vývoje jejich tvůrčího přístupu, využití vyjadřovacích prostředků a hlavních námětů tvorby a jejich vlivu na vývoj abstraktní malby. Abstrakce ve dvacátých a třicátých letech 20. stol. v souvislosti s hnutím De Stijl, Bauhausem a konstruktivistickými tendencemi. Geometrická abstrakce po druhé světové válce – minimal art, hard-edge. Monochromní malba a mřížka jako hlavní paradigmaty modernistické malby. Současné podoby abstraktních tendencí umění.

Vizuální opory: Kazimír Malevič; Vasilij Kandinskij; Piet Mondrian; František Kupka; Antoine Pevsner; Naum Gabo; Vladimír Tatlin; Sophie Taeuber-Arp; Carl Andre; Richard Serra; Agnes Martin; Stanislav Kolíbal; Ludmila Padrtová; Květa Pacovská; Jaromír Novotný; Eva Výborná; Daniel Hanzlík; Petr Veselý; Vladimír Kokolia; Pierre Soulages atd.

8. Imaginativní umění

Vysvětlete, jaký vztah mají imaginace a podvědomí k umělecké tvorbě. Charakterizujte imaginativní umění v různých epochách (umělci vizionáři, romantismus, symbolismus), změny vědomí, jejich možný původ a vliv na tvorbu.

Imaginace a podvědomí jako zdroj umělecké tvorby a uměleckých představ. Imaginativní tendence jako výraz a projev individua a jako umělecký program – surrealismus. Principy a podoby surrealistické tvorby, úloha a využití snu a změněného vědomí, princip využití asociací, vztah k literatuře a filmu. Artificialismus. Vliv surrealismu na české umění po 2. světové válce. Současní umělci pracující s imaginativním přístupem a se změnami vědomí.

Vizuální opory: Pieter Bruegel; Hieronymus Bosch; William Blake; Francisco Goya; Odilon Redon; Salvador Dalí; Max Ernst; René Magritte; Hans Arp; Joan Miró; František Bílek; Toyen; Jindřich Štyrský; Josef Váchal; Václav Levý; Alexander Hackenschmied; Jan a Eva Švankmajerovi; Věra Nováková; Pavel Brázda; Eva Fuková; Pippiloti Rist; Otto Placht; Martin Meiner atd.

9. Symbol a symbolismus v umění

Vysvětlete pojmy obraz, symbol, znak a vzájemné vztahy mezi obrazem, skutečností a divákem (principy denotace a konotace). Charakterizujte symbolické obrazové vyjadřování v historii (alegorie, symbolika postav, příběhů, barev, tvarů a předmětů, symbolická funkce kompozice). Obraz, slovo a gesto jako způsoby a formy symbolického vyjadřování. Principy a umělecké obsahy symbolismu. Symbolismus jako východisko moderních směrů. Významy a symboly v uměleckých i neuměleckých obrazech současnosti a jejich přesah do angažovaného umění, politický symbolismus.

Vizuální opory: Matyáš Bernard Braun; Gustave Moreau; Odilon Redon; Edvard Munch; Puvis de Chavannes; Arnold Böcklin; Paul Gauguin; Maurice Denis; El Lisickij; Jan Zrzavý; Max Švabinský; Jan



Preisler; Josef Váchal; Olbram Zoubek; Jitka a Květa Válový; Zorka Ságlová; Kurt Gebauer; Ztohoven; Rafani atd.

10. Rozum, analýza, konstrukce

Racionální tendence v umění – kánon, ideální proporce v antice, hledání zákonitostí v zobrazení a výstavbě díla v období renesance a klasicismu. Perspektiva – racionální konstrukce pravděpodobného obrazu světa (Brunelleschi, Alberti, Masaccio). Racionální tendence postimpresionismu – divizionismus, pointilismus – malba jako vědecký systém.

Hledání závazných vztahů mezi tvarem, hmotou a prostorem, úloha barvy, odklon od renesanční perspektivy a jeho důvody, nový způsob výstavby prostoru u Paula Cézanna a jeho vliv na další vývoj umění. Kubismus, geometrická abstrakce, konstruktivismus a industriální společnost, sochařství ruské avantgardy, minimalismus, současné konstruktivistické postupy. Mezinárodní (typo)grafická moderna.

Vizuální opory: Doryforos; Masaccio; Paolo Ucello; Georges Seurat; Paul Signac; Paul Cézanne; Pablo Picasso; George Braque; Alexander Archipenko; Antoine Pevsner; Naum Gabo; László Moholy-Nagy; Theo van Doesburg; Ladislav Sutnar; Vladimir Tatlin; Dan Flavin; Sol LeWitt; Stanislav Kolíbal atd.

11. Ikonografie evropského umění

Vysvětlete pojem ikonografie. Charakterizujte kořeny evropské kultury (antika, orientální kultury, křesťanství).

Význam a proměny křesťanské ikonografie od počátků křesťanského umění do přelomu 14. a 15. století, přetrvávající schémata a významné motivy (Kristus – Ecce homo, Pantokrator, Panna Marie, apoštolové, starozákonní motivy, atd.); podoby křesťanské ikonografie v současném umění a humanistické fotografii, umělecké projekty reagující na sakrální prostor a křesťanskou ikonografii.

Vizuální opory: Priscilliny katakomby; Kristus Pantokrator; iluminovaný rukopis (např. Lindisfarnský evangeliář); Křivákova pieta; Matyáš Bernard Braun; Paul Gauguin; Herman Nitch; Mikuláš Medek; Bettina Rheims & Serge Bramley (I.N.R.I.); Sebastiano Salgado; Kiki Smith; Jake a Dinos Chapman; David LaChapelle atd.

12. Koncept v umělecké tvorbě

Vysvětlete a charakterizujte pojmy koncept, konceptuální tendence a konceptuální umění. Popište změny paradigmatu umění spojené s nástupem konceptualismu: dematerializace uměleckého díla a zkoumání dorozumivacího kódu umění.

Marcel Duchamp jako předchůdce a klíčová postava konceptuálního umění. Okolnosti vzniku konceptuálního umění v 60. letech – umění jako komodita a kritika této skutečnosti ve druhé polovině 20. století. Hnutí Fluxus a John Cage. Přesahy konceptuálního umění - styčné plochy s minimalismem, land artem, happeningy a performance. Konceptuální a postkonceptuální umění v českém prostředí. Konceptuální fotografie.

Vizuální opory: Marcel Duchamp; Fluxus; Yves Klein; Joseph Beuys; Sol LeWitt; Lawrence Weiner; Ivan Kafka; Hugo Demartini; Jiří Valoch; Jiří Kovanda; Ed Ruscha; Becher's School; Roman Ondák; Kateřina Šedá; Barbora Klímová; Tomáš Vaněk; Ján Mančuška; Markéta Othová atd.



13. Společenské funkce umění a institucionalizace

Definujte a popište, jaké role a funkce v jednotlivých epochách plnilo a plní výtvarné umění ve společnosti (funkce magická, náboženská, reprezentativní, politická, terapeutická, sebevyjádření umělce, společenská angažovanost, zábava, komerce, atd.).

Postupná emancipace a změny postavení umění a umělce od novověku. Funkce umělecké kritiky. Umění a ideologie - úloha a podoba umění v totalitních režimech 20. století. Funkce umění v současnosti. Umělecké prohlídky, soutěže, ocenění a jejich funkce, aktuální diskurs uměleckého soutěžení. Umění jako mluvčí a hybatel myšlenkových proudů a společenských proměn. Vybrané galerie a umělecká centra jako tribuny.

Vizuální opory: Cena Jindřicha Chalupického; Turner Prize; Bienále současného umění v Benátkách; Ai Wei Wei; Gerhard Richter; Barbara Kruger; Rafani; Tamara Moyzes; DOX; galerie Art Wall; MeetFactory; Arttalk; Art & Antiques; Fotograf; Flash Art atd.

14. Nová (technicky reprodukovatelná) média

Popište, jaké možnosti vnesla reprodukovatelnost uměleckého díla do výtvarného umění od vynálezu fotografie a filmu.

Technická podstata fotografie, základní žánrové vymezení, témata a vybrané technické objevy. Postupná emancipace fotografie jako svébytného uměleckého média. Významné osobnosti současné fotografie. Technická podstata videa a okolnosti jeho vstupu do světa (audio)vizuálního umění. Předchůdci (experimentální film, polyekran), specifika média (pohyb, čas, nutné technické vybavení) a rozdíly mezi videoartem a klasickým filmem. Významné osobnosti světového i domácího kontextu.

Vizuální opory: Man Ray; Mary Ellen Bute; Zdeněk Pešánek; Otakar Vávra; Laterna Magika; Nam June Paik; Bill Viola; Bruce Nauman; Woody a Steina Vasulka; Valie Export; Radek Pilař; Petr Skala; Federico Díaz; Jakub Nepraš; Mark Ther; Adéla Babanová atd.

15. Současné trendy v umění

Charakterizujte současné trendy v umění, názor opřete o svoje vlastní zkušenosti.

Tradice, normy, stereotypy a jejich zpochybnění v současném umění (estetická a etická hlediska, stopy náboženských vlivů, představy o tvůrčím přístupu ke světu, oddělení mužského a ženského světa, ztracený hlas). Aktivní a pasivní role, objekt a subjekt v umělecké tvorbě. Feministické hnutí a jeho odraz v umění. Pojetí menšin (etnických, genderových, sexuálních, socio-kulturních, politických) v kultuře. Reflektujte a vysvětlete pojmy: většinová kultura, kulturní menšina; společenské normy a stereotypy; gender; kulturní aropriace; tradice; feministické hnutí; queer; LGBTQ+ hnutí.

Vizuální opory: Toyen; Georgia O'Keefe; Frida Kahlo; Louise Bourgeois; Niki de Saint Phalle; Nan Goldin; Diana Arbus; Cindy Sherman; Lenka Klodová; Shirin Neshat; Marina Abramović; Tracey Moffat; Samuel Fosso; Robert Mapplethorpe; Libuše Jarcovjáčková; Tamara Moyzes; Oto Hudec; Robert Gabris atd.



B) Výtvarná teorie a vzdělávání

Studenti si vylosují jeden okruh z tematické oblasti B a svůj výklad opírají o příklady z podpůrného portfolia.

Okruhy k tematické oblasti B

1. Místo, funkce a význam výtvarného umění v lidské kultuře; postavení a role výtvarné výchovy v současném systému vzdělávání

Klíčová slova: kultura, výtvarné umění, výtvarná výchova, formální a neformální vzdělávání, RVP, vzdělávací oblast umění a kultura

Portfolio: ukázka vybraného uměleckého díla jako inspirace pro výuku a vlastní tvorbu

2. Výtvarný projev v souvislostech vývoje osobnosti; vznik a vývoj dětského výtvarného projevu, specifické rysy a příčiny jeho proměn; výtvarný projev dospívajících

Klíčová slova: výtvarný projev, ontogeneze a rysy dětského výtvarného projevu, kritická období vývoje výtvarného projevu, motivace, pedagogická intervence

Portfolio: ukázky výtvarných prací a jejich analýza (např. příklady dětského výtvarného projevu za vybrané období), proces výtvarné tvorby a jeho reflexe

3. Kultura a její teoretická pojetí; proměny chápání pojmu „vysoká“ a „nízká“ kultura ve vazbě na současné teorie umění; diskurz výtvarné výchovy

Klíčová slova: kultura, diskurz, kulturní studia, vizuální studia, modernistické, postmodernistické pojetí kultury, současné umění, sémiotika

Portfolio: nastudovaná odborná literatura - ukázky identifikovaných pojetí a trendů ve vlastních poznámkách z literatury; teoretická reflexe konkrétního příkladu výuky výtvarné výchovy

4. Současná vizuální kultura, výtvarné umění, masová kultura, kýč; současná role umění, média a technologie v současném výtvarném umění a jejich působení v kontextu výtvarné výchovy

Klíčová slova: současná vizuální kultura, výtvarné umění, popkultura, kýč, audiovizuální média, digitální média, technologie

Portfolio: ukázky autorské tvorby, konkrétních uměleckých projektů, ukázka zapojení nových médií/technologií ve výtvarných činnostech a jejich reflexe (galerijní edukace, náslech ve výuce atp.)

5. Historie a současnost oboru výtvarná výchova. Významné teorie a osobnosti. Kurikulární dokumenty státní a školní úrovně. Proměny kurikulárních dokumentů.

Klíčová slova: historická pojetí výtvarné výchovy, diskurzivní pojetí výtvarné výchovy, předmět výtvarná výchova, RVP, ŠVP, standardy vzdělávání, vzdělávací oblast Umění a kultura, vzdělávací obsah

Portfolio: osobnosti výtvarné didaktiky a jejich pojetí předmětu/výuky (myšlenková mapa, četba, aj.). Ilustrace vývoje oboru na starších/historických metodických materiálech



6. Metody a cíle výuky výtvarné výchovy; zpracování učiva v kulturních a společenských souvislostech, didaktická transformace obsahu, vazba na RVP.

Klíčová slova: didaktická transformace, vzdělávací oblast umění a kultura, učivo/vzdělávací obsah, vzdělávací cíle, specifické a obecné metody výuky ve výtvarné výchově, pedagogický konstruktivismus

Portfolio: příklad vyučovací hodiny VV/program v galerii s příkladem implementace RVP a ŠVP s obrazovými ukázkami – vizuální kultura, žákovské práce, vědomí kritických míst, alterace, příklady ŠVP - formulace vzdělávacího obsahu, přiřazení a konkretizace očekávaných výstupů a učiva, vysvětlení

7. Mezioborové vztahy výtvarné výchovy a dalších oborů – srovnávací možnosti interdisciplinarity jako východisko práce s námětem. Možnosti a limity interdisciplinární integrace (vzdělávací obory, průřezová témata) ve VV.

Klíčová slova: týmové vyučování, projektové vyučování, interdisciplinarita, průřezová témata

Portfolio: interdisciplinární inspirace ve vlastní autorské tvorbě - příklad konceptové analýzy tématu, analýzy uměleckého díla, reflexe výuky, příklady z pedagogické praxe, ukázky možností z metodických materiálů, edukačních programů, apod.

8. Vyučovací proces a jeho fáze z pohledu učitele a žáků; motivace, tvůrčí činnosti, reflexe, hodnocení a klasifikace ve výtvarné výchově. Činnosti učitele, kompetence učitele, spolupráce učitele a žáků, učitelů s umělci a kurátory.

Klíčová slova: učitel, žák, vyučování, motivace, tvorba, vnímání, interpretace, reflexe, hodnocení, klasifikace

Portfolio: analýza konkrétních výukových situací a jejich reflexe, náhled na průběh vyučování a jeho hodnocení

9. Vizuální gramotnost a kritické myšlení v souvislostech výtvarného vzdělávání. Vizuální gramotnost, receptivní činnosti, výtvarná tvorba a reflexe v souvislostech aktivního a kreativního přístupu ke kultuře jako celku. Funkční slovník učitele.

Klíčová slova: vizuální gramotnost, kritické myšlení, výuka, kultura, funkční slovník, reflexe, hodnocení

Portfolio: zastoupení funkčního slovníku v portfoliu, ukázky a reflexe vlastní ateliérové tvorby a posuny ve vlastní tvorbě

10. Výtvarná média a techniky ve vztahu k tématu. Komunikační účinky výtvarných médií, jejich členění podle dimenzí prostoru, času a materiálu. Spektrum možností výtvarných médií.

Klíčová slova: výtvarný úkol, výtvarná otázka, didaktická transformace, alterace, tradiční, nová a performativní média, materiál

Portfolio: příklady uchopení tématu různými médii ve vlastní tvorbě - rozdílný potenciál, rozdílné výpovědi

11. Galerie a muzea umění, jejich poslání a jejich vazba na edukační systémy ve školách a dalších institucích. Specifika jejich edukačních programů. Tvořivá interpretace uměleckých děl, návaznost školního kurikula na galerijní edukaci.

Klíčová slova: galerijní edukace, galerijní a muzejní expozice a její prostor, kurátor, přístup a možnosti učitele ve vztahu ke galerijní a muzejní edukaci



Portfolio: ukázky navštívených galerijních a muzejních edukací, jejich reflexe a vzájemné srovnání

12. Profil výtvarného pedagoga. Oborové a obecně pedagogické kompetence, role učitele ve škole a ve výtvarné výchově. Přibližování rolí učitele/umělce/kurátora a možnosti jejich spolupráce. Učitelovo pojetí výuky a profesní komunita.

Klíčová slova: didaktická transformace obsahu, reflektivní praxe, inspirace, motivace, výukové strategie, oborové a obecně pedagogické kompetence, učitel, umělec, kurátor, spolupráce

Portfolio: myšlenková mapa osobního pojetí, mapa sebezvoje, reflektované ukázky z praxí

13. Digitální technologie v současném umění a možnosti jejich využití ve výtvarné výchově. Proměny námětů, témat, uměleckých médií a způsobů vyjádření výtvarného umění jako odraz proměn postavení člověka v současné kultuře a společnosti.

Klíčová slova: současné umění, technologie, digitální média, digitální kompetence, sociální sítě, digitální vyučovací pomůcky

Portfolio: příklady uměleckých děl, která využívají digitální technologie a jejich interpretace - praktické využití ve výuce výtvarné výchovy

14. Performativní, kolaborativní a participativní pojetí výuky a metody práce ve výtvarné výchově. Vymezení pojmů. Reflexe tvůrčího procesu a skupinové dynamiky na pozadí sociálních vazeb. Akce a reakce, improvizace a dialogické jednání.

Klíčová slova: diskurzivní pojetí, dialogické jednání, performativita, kolaborace, participace, metody, dramatická hra, akční umění, respekt

Portfolio: příklady performativních děl v současném umění či vlastní tvorbě, principy a účinky kolaborativního pojetí VV, vztah ke klíčovým kompetencím

15. Výtvarná výchova a inkluze – žáci se znevýhodněním a specifickými vzdělávacími potřebami, nadaní žáci. Tvorba a její reflexe jako prostředek učení a rozvíjení kompetencí - osobnostní a sociální kompetence, občanská a kulturní kompetence. Komunikace výtvarného pedagoga s rodiči žáků a širší veřejností.

Klíčová slova: inkluze, žák s SVP, nadaný žák, osobnostně sociální kompetence, občanská a kulturní kompetence, komunikace, rodiče, veřejnost

Portfolio: příklady uměleckých projektů s prvky inkluze a jejich sociální efekty, návrh edukace, reflektovaná ukázka výtvarné edukace pro žáky se specifickými potřebami